

การศึกษาสภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ

ภูฟ้า เสวกพันธ์*

อาพัทธ์ เตียวตระกูล** ประกรณ์ ต้อยศรี*** สุกกิจ วิริยะกิจ****

ณัฐวุฒิ ฉิมมา***** เด่น ครองคัมภีร์***** วินโซอง*****

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือจำนวน 16 สถาบันที่สอนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา สุขศึกษาและ/หรือพลศึกษาขอความยินยอมจากอาสาสมัครอาจารย์จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือที่ได้รับการทดลองใช้ในการวิจัย (Try out) กับบุคคลที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 15 คน ได้แก่ อดีตอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือที่สอนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา สุขศึกษาและ/หรือพลศึกษา เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ ทุกข้อมีค่ามากกว่า 0.8 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2 สภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ 3 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ และ 4 ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ยร้อยละ (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ผลการวิจัยพบว่า

1. เครือข่ายอาจารย์มืออาชีพฯ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุเฉลี่ย 36-40 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทจากกลุ่มมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ มีประสบการณ์

* ภาควิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก, 65000

** ภาควิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก, 65000

*** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่, 50200

**** ภาควิชาพลศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60000

***** ภาควิชาพลศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

***** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์, 67000

***** วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, จังหวัดตาก, 63000

ติดต่อผู้พิมพ์: ภูฟ้า เสวกพันธ์

E-mail.: pu.fa@hotmail.com

มือถือ 081-707-9270

รับบทความ 26 กรกฎาคม 2565

แก้ไขบทความ 3 พฤศจิกายน 2565

ตอบรับ 5 พฤศจิกายน 2565

การทำงาน 11-15 ปี เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย สอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษาและเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรในระดับปริญญาตรี เป็นสมาชิกองค์กรชมรมหรือสมาคม มีความร่วมมือทางวิชาการหรือกิจกรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและคิดว่าการพัฒนาเครือข่ายเป็นสิ่งจำเป็น และพร้อมเป็นแม่ข่ายอาจารย์ด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ

2. แนวทางการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพฯ พบว่าควรมีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อให้เกิดผลกระทบจากเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนืออย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: เครือข่าย อาจารย์ สถาบันอุดมศึกษา ภาคเหนือ

The Study State of Faculty Member's Professional Network Higher Education Institution at Northern

Pufa Savagpun *

Arphat Tiaotrakul ** Prakorn Tuisri *** Suprakit Wiriyakit ****

Nuthawut Chimmma ***** Den Krongkumpee ***** Win Soe Aung *****

Abstract

The research "The study state of faculty member's professional network in higher education institution at northern" was aim to study of actual situation for faculty member's professional network health education, physical education and sport sciences area in in higher

*Department of Physical Education and Exercise Science, Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok Province, 65000

** Department of Physical Education and Exercise Science, Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok Province, 65000

*** Faculty of Education, Chiangmai University, Chiangmai Province, 50200

**** Department of Physical Education, Faculty of Education, Nakhonsawan Rajabhat University, Nakhonsawan Province, 60000

***** Department of Physical Education, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University, Uttaradit Province, 53000

***** Faculty of Education, Thailand National Sport University, Phetchabun Campus, Phetchabun Province, 67000

***** Northern College, Tak Province, 63000

Contract: Pufa Savagpun

E-mail.: pu.fa@hotmail.com

Mobile: 081-707-9270

Received July 26, 2022 ; revised November 3, 2022 ; accepted November 5, 2022

education institution at northern. The sample group was 16 higher education which major in health and physical education and sport science with 100 lecturers. The questionnaire of actual situation and approaches for developing faculty member's professional network health education, physical education and sport sciences area in in higher education institution at northern approved by try out with 15 volunteers who lecturer in higher education finding Reliability (0.8) in 4 parts; 1 is general information, 2 is actual situation for developing faculty member's professional network health education, physical education and sport sciences area in in higher education institution at northern, 3 approaches for developing faculty member's professional network health education, physical education and sport sciences area in in higher education institution at northern and 4 is advice. The data was analyzed by percentage, \bar{x} and S.D. The research found that;

1. Faculty member's professional network was male more than female age 36-40 and just graduated at Master degree by university. Faculty member's almost have no academic status level and have experienced 11-15 years, university staff and teaching at Bachelor degree in physical education and curriculum responsibility in Bachelor degree, member in club or organization between higher education in academic site and agree with needs of create faculty member's professional network health education, physical education and sport sciences area in in higher education institution at northern and ready to be server network.

2. Approaches for developing faculty member's professional network health education, physical education and sport sciences area in in higher education institution at northern was develop relationship between member as professional in term of sustainable development

Keywords: Network, Faculty Member, Higher Education, Northern.

บทนำ

สถาบันการศึกษามีส่วนสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพให้กับประชากรในพื้นที่ โดยสถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคเหนือจำนวน 38 แห่งจากจำนวน 155 สถาบันทั่วประเทศหรือคิดเป็นร้อยละ 24.5 คณะกรรมการภูมิภาคแห่งชาติได้แบ่งประเทศไทยออกเป็น 6 ภาค ทำให้สัดส่วนของสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก และเมื่อมีการสำรวจในปีการศึกษา 2562 พบว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาศาสาวิชาสุขศึกษาพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬามีจำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการและไม่เป็นส่วนราชการ สถาบันอุดมศึกษา

เอกชน โดยมีจำนวนอาจารย์ในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอนด้านสุขศึกษาพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา 223 คน และยอดสะสมของนักศึกษาพลศึกษานับจากปีการศึกษา 2562 รวบรวม 3,800 คน ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคเหนือต่างมีพันธกิจที่มุ่งกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรในภูมิภาค 17 จังหวัด โดยการจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น มุ่งเน้นการพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง (กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2556) เป็นศูนย์รวมแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ที่มีคุณค่าต่อมนุษย์ และยังปณิธานอันแน่วแน่ที่จะดำรงความเป็นเลิศทางวิชาการและความเป็นสากล ในอันที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อเกื้อหนุนต่อการพัฒนาประเทศ และสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้แบบยั่งยืน มุ่งส่งเสริมคณาจารย์ให้เป็นผู้รอบรู้ทางวิชาการ เชี่ยวชาญวิชาชีพในทุกสรรพวิทยาการ มีความเป็นสากลทั้งในเชิงเทคโนโลยีและภาษาที่จำเป็นรวมถึงมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ อีกทั้งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีจิตใจร่วมพัฒนา การสร้าง “เครือข่ายอาจารย์มืออาชีพ” สามารถช่วยส่งเสริมการมีสุขภาวะของคนไทยที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างเต็มรูปแบบราว 20 ปีถัดไป (อัจฉรา ปุระาคม และคณะ, 2564) การเปิดโอกาสให้อาจารย์ในเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารรวมทั้งบทเรียนและประสบการณ์กับบุคคลหรือองค์กรที่อยู่นอกสถาบันของตน ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน การพัฒนาอาจารย์ทางสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นมืออาชีพด้านการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ส่งผลต่อสุขภาวะของคนไทยตามแนวคิดวิถีชีวิตใหม่ และสามารถแข่งขันในระดับภูมิภาคอาเซียนและในระดับสากล เพื่อนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาระบบเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพเป็นภารกิจสำคัญเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากร โดยมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญของแผนงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) พ.ศ. 2563-2565 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563) ในแพลตฟอร์มที่ 1 การพัฒนากำลังคน ยกระดับสถาบันความรู้และระบบนิเวศด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แผนงานที่ 3 ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างกำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงเพื่อการสร้างบัณฑิต การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต การพัฒนาทักษะเพื่อนาคต (Up-skill) และการเพิ่มทักษะ (Re-skill)

ดังนั้นการศึกษาสภาพปัจจุบันเครือข่ายความร่วมมือของบุคลากรสายวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการส่งเสริมสุขภาวะของคนไทยตามบริบทที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่เขตภาคเหนือซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23) ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน

(สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) จึงมีความจำเป็นต่อพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการโดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม ให้กับกลุ่มอาจารย์ด้านสุขศึกษา พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถสร้างองค์ความรู้ สมรรถนะและค่านิยม ด้วยการเสริมสร้างเครือข่ายเพื่อต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจและสังคมระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือจำนวน 16 สถาบันที่สอนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา สุขศึกษาและ/หรือพลศึกษา จำนวน 100 คน โดยผ่านการรับรองทางจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยนเรศวร COA No.277/2021

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion Criteria)

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีบัณฑิต หรือเทียบเท่าทางด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขศึกษา พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์
2. มีประสบการณ์ในฐานะเป็นอาจารย์ผู้สอนในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์การกีฬา สุขศึกษาและ/หรือพลศึกษา หรือมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา สุขศึกษาและ/หรือ ด้านพลศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria)

1. ผู้ให้ข้อมูลไม่ยินยอมตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ให้ข้อมูลไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะผู้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2 สภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ 3 แนว

ทางการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษา
เขตภาคเหนือ และ 4 ข้อเสนอแนะ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย (Try out) กับบุคคลที่มี
คุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 15 คน ได้แก่ อดีตาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือที่
สอนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา สุขศึกษาและ/หรือพลศึกษา เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของ
เครื่องมือโดยทุกข้อแบบสอบถามมีค่า IOC มากกว่า 0.8 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือแล้ว มาตรวจสอบปรับปรุงแล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยการศึกษาสภาพปัจจุบันเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและ
วิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ

1. คณะผู้วิจัยประสานถึงสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือจำนวน 16 สถาบันที่สอนทางด้าน
วิทยาศาสตร์การกีฬา สุขศึกษาและ/หรือพลศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและขอความยินยอมจาก
อาสาสมัครจำนวน 100 คนโดยวิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือจำนวน 16 สถาบัน

ลำดับที่	สถาบันอุดมศึกษา	จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
1	มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตเชียงใหม่	7
2	มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตเพชรบูรณ์	7
3	มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง	7
4	มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุโขทัย	7
5	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	7
6	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	7
7	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	7
8	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	7
9	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	6
10	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	6
11	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	6
12	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	6

13	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	6
14	มหาวิทยาลัยพะเยา	6
15	มหาวิทยาลัยนเรศวร	6
16	วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น	2
รวม		100

3. คณะผู้วิจัยประสานผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ตามวันเวลาและสถานที่ ที่ได้นัดหมายไว้

4. คณะผู้วิจัยประชุมชี้แจงแจกเอกสารอธิบายข้อมูลสำหรับอาสาสมัครในโครงการวิจัย เพื่อเป็นการปกป้องและรักษาความลับของอาสาสมัคร คณะผู้วิจัยขอยกเว้นการลงนามในเอกสารแสดงเจตนายินยอมของอาสาสมัครและให้แสดงความยินยอมโดยการตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

1. คณะผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยนเรศวร ในการทำหนังสือถึงสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือจำนวน 16 สถาบันที่สอนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา สุขศึกษาและ/หรือพลศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล 2. คณะผู้วิจัยประสานผู้เก็บรวบรวมข้อมูล 3. คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน และแนวทางการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ โดยคณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้พร้อมกับอธิบายข้อมูลให้กับผู้ให้ข้อมูลหลักโดยตรงกับสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือจำนวน 16 สถาบันที่สอนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา สุขศึกษาและ/หรือพลศึกษากับอาสาสมัครจำนวน 100 คน

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และแนวทางการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2 สภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ 3 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ และ 4 ข้อเสนอแนะ ผู้ให้ข้อมูลอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือจำนวน 16 สถาบันที่สอนในสาขาวิชาสุขศึกษา พลศึกษา หรือวิทยาศาสตร์การกีฬาจำนวน 100 คน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
26-30	6	6
31-35	17	17
36-40	28	28
41-45	17	17
46-50	12	12
51-55	11	11
รวม	100	100

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปคุณวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
คุณวุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	0	0
ปริญญาโท	61	61
ปริญญาเอก	39	39
รวม	100	100

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลทั่วไปตำแหน่งทางวิชาการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งทางวิชาการ		
ไม่มี	72	72
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	22	22
รองศาสตราจารย์	6	6
ศาสตราจารย์	0	0
รวม	100	100

ตารางที่ 5 แสดงสภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มีอาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา
ในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ

ประเด็นคำถาม	ปรากฏ	ร้อยละ
1. ท่านเป็นสมาชิกองค์กรชมรมหรือสมาคมเครือข่ายระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ	43	43
2. ท่านมีความร่วมมือทางวิชาการหรือกิจกรรมระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ	61	61
3. ท่านรับทราบข่าวสารทางวิชาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและ วิทยาศาสตร์การกีฬาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ	63	63
4. ท่านคิดว่าการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์ด้านสุขศึกษาพล ศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขต ภาคเหนือเป็นสิ่งจำเป็น	94	94

5. ท่านคิดว่าสถาบันของท่านพร้อมเป็นแม่ข่ายอาจารย์ด้าน สุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาใน สถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ	86	86
---	----	----

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสมาชิกองค์กรชมรมหรือสมาคมเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือจำนวนร้อยละ 43 อาทิสมาคมพลศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมสุขศึกษาพลศึกษาและนันทนาการแห่งประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามยังมีสมาคมเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาระหว่างประเทศที่สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาวิชาชีพในอนาคตได้เช่น สมาคมวิชาชีพทางพลศึกษาและสุขศึกษา American Alliance for Health, Physical Education Recreation and Dance เป็นสมาคมที่รวบรวมข้อมูลเรื่องเกี่ยวกับการเต้นรำ กีฬาสำหรับผู้หญิง กิจกรรมทางกาย และนันทนาการ กิจกรรมพลศึกษาและกีฬา งานวิจัยด้านสุขศึกษา พลศึกษา นันทนาการและการเต้นรำ การจัดสุขศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสมาคม ฯ มีหน้าที่จัดประชุมวิชาการการอบรมพัฒนาวิชาชีพ การให้ทุนกับนิสิตระดับปริญญาและให้รางวัล สำหรับนักพลศึกษา นักสุขศึกษาดีเด่น มาตรฐานการศึกษา ในวิชาสุขศึกษา พลศึกษา การเต้นรำ ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา (โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม, 2561) (Myers, et al., 2019) และยังมี Physical Health and Education Canada เป็นสมาคมวิชาชีพของประเทศแคนาดา ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้เด็ก เยาวชนในแคนาดาทุกคนมีสุขภาพดี มีชีวิตที่กระฉับกระเฉง มีการเคลื่อนไหวร่างกายตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา สมาคมจะสนับสนุนการศึกษา ด้านพลศึกษา โปรแกรมสุขศึกษา หรือโปรแกรมสุขภาพที่มีคุณภาพ ไปจนถึงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ ทศนคติที่ดี ในการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงในอนาคต โดยสมาคมมีแหล่งค้นคว้ามากมาย เหมาะสำหรับครู อาจารย์ นิสิต นักเรียน และผู้สนใจ ในการศึกษาโปรแกรมต่าง ๆ เช่น โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพ โปรแกรมการออกกำลังกายในแต่ละวันอย่างมีคุณภาพ

นอกจากนี้ยังมีสมาคมวิชาชีพสุขศึกษาและพลศึกษา The New Jersey Association for Health, Physical Education, Recreation and Dance เป็นสมาคมมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนให้พัฒนาโปรแกรมสุขศึกษา โปรแกรมพลศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย โดยสมาคมต้องการพัฒนาสุขภาพของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เหมาะสำหรับนักเรียน ครูผู้สอน สมาชิกในชุมชน สมาคมมุ่งหวังให้นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาได้มีโอกาสใช้โปรแกรมสุขภาพและพลศึกษาที่มีคุณภาพ ผ่านการจัดการ

เรียนการสอนจากครูผู้สอนที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถ ภายในเว็บไซต์จะมีการรวบรวม link ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมของแต่ละภูมิภาค เช่น Colorado, Kansas, Nebraska สมาคมมีการจัดประชุมวิชาการประจำปี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลความรู้ข่าวสารที่ทันสมัยแก่สมาชิกส่วนสมาคมวิชาชีพทางพลศึกษา European Physical Education Association เป็นสมาคมวิชาชีพของประเทศในกลุ่มยุโรป ที่ร่วมกันประชาสัมพันธ์ส่งเสริมในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและฝึกเยาวชนรุ่นใหม่ในการออกกำลังกายที่ถูกต้อง มีสมาชิกเข้าร่วมมากกว่าสองแสนคน จาก 32 ประเทศในทวีปยุโรป มีการจัดประชุมวิชาการที่หลากหลายภาษา และกิจกรรมที่หมุนเวียนกันจัดตามประเทศที่เป็นสมาชิก (Myers et al., 2019) The Kinesiology and Physical Education University of Michigan เป็นสมาคมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น โดยแสดงบทบาทเยาวชนรุ่นใหม่ที่เหมาะสม เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับความรู้ ประยุกต์ความรู้ ประชาสัมพันธ์ การร่วมทำกิจกรรมในสังคมหรือชุมชนใกล้เคียง ให้มีสุขภาพที่ดี โดยสมาคมมีจุดมุ่งหมายเพื่อรองรับการฝึกประสบการณ์ของนิสิตนักศึกษาในวิชาชีพ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาต่าง ๆ อาทิ เช่น การฝึกกีฬา สุขภาพและสมรรถภาพทางกาย วิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือพบว่าโดยรวมมีความพร้อมในการพัฒนาเครือข่ายอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการพร้อมด้วยทรัพยากรทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคนซึ่งเป็นอาจารย์รุ่นใหม่ที่มีส่วนมากพบว่าอายุ 36-40 ปี มีประสบการณ์สอนมาไม่น้อยกว่า 10 ปี และพร้อมทำงานด้วยกันเพื่อพัฒนาเครือข่ายเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอาจารย์ในเครือข่ายแสดงความพร้อมโดยมีทักษะเฉพาะทางด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพียงพอต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความคิดเห็น เช่นเดียวกับการมีสายสัมพันธ์เพื่อการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงบุคคลที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน โดยมีความรู้ด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพียงพอเพื่อการพัฒนาเครือข่าย อย่างไรก็ตามอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเห็นควรให้มีการเร่งรัดวางแผนพัฒนาเครือข่ายโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนวิจัยสำหรับอาจารย์โดยเฉพาะด้านการพัฒนาการสอนพลศึกษาให้เป็นไปตามกรอบการเร่งรัดการปฏิรูปการสอนพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2564) เพื่อให้เกิดผลกระทบจากเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนืออย่างยั่งยืนสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภฤกษ์ รักชาติ (2558) เรื่องการพัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา สภาพเครือข่ายที่พึงประสงค์ควรมีสมาชิกเครือข่ายที่มีความสนใจในเครือข่ายของตนเอง

มีการผูกโยงเครือข่ายระหว่างกันระหว่างศาสตร์สุขศึกษา พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างหนาแน่น แต่การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันพบว่าอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือมีเครือข่ายในระดับน้อยจนถึงปานกลาง มีนักวิจัยเพียงกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้นที่ประสบความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายการวิจัยในระดับสูง (Elenee, 2019) แม้ว่าจะมีนโยบายสนับสนุนเครือข่ายก็ตาม กลยุทธ์การส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยที่พัฒนาขึ้น พบว่าควรส่งเสริมทรัพยากรในการให้ความรู้ความสามารถในการวิจัย และสร้างโอกาสในการร่วมมือวิจัย เพื่อให้เครือข่ายมีความพร้อมที่จะสร้างเครือข่าย นอกจากนี้ กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นยังสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมจากผลการตรวจสอบด้วยเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือในอนาคตด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรมีการนำข้อมูลสภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือไปพัฒนาด้านกลยุทธ์บุคลากร
2. ควรมีการนำข้อมูลด้านตำแหน่งทางวิชาการของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือไปกำหนดทิศทางการทำวิจัยของบุคลากร
3. ควรมีการส่งเสริมระบบและกลไกของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ

เอกสารอ้างอิง

- กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2556). *พฤติกรรมการสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รายงานสุขภาพคนไทยระดับเขต. (2562). *ภาวะสุขภาพระดับเขต*. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.
- โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม. (2561). *สมาคมวิชาชีพทางพลศึกษาของโลก*. กรุงเทพฯ: กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2564). ปี 2564 ปีที่ 21 แห่งศ.ที่ 21:ปฏิรูปการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษาหรือยัง. *วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ*, 47(2).
- ศุภฤกษ์ รักชาติ. (2558). *การพัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). *เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญของแผนด้าน ววน. พ.ศ. 2563-2565 ฉบับปรับปรุง สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ: กลุ่มภารกิจนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (พ.ศ. 2561-2580)*. กรุงเทพฯ: เอกสารอัดสำเนา.
- อัจฉรา ปุราคม, วินัย พูลศรี, ธารินทร์ ก้านเหลือง และมาสริน ศุกลปักษ. (2564). *เพิ่มกิจกรรมทางกาย เพิ่มพลังประเทศไทยในวัยสูงอายุ. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ, 47(1)*.
- Elenee. (2019). *The Positive Psychology Movement*. Guilford Press. Huizinga A. Montegue, Ludent P. Homo and Hobb P. Homo. (2020). *Physical Literacy. The American College of Pheumatology*. Myers K. Paul, Sweeney J. Hannesburg and Witmer H.
- Myers K. Pueirst, Sweeney J. Hurvey, and Witmer H. Eidin. (2019). *The Positive Psychology Movement*. Guilford Press. Office of the National Economic and Social Development Council.(2020). *23 Strategy Master Plan in Research and Innovation Development (2018-2037)*. CopyDocument: Bangkok.